

Sygn. akt *IV U 1338/20*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 lutego 2021 r.

**Sąd Okręgowy w Rzeszowie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w składzie:**

Przewodniczący: SSR del. do SO Beata Bury

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Katarzyna Pokrzywa

po rozpoznaniu w dniu 4 lutego 2021 r. w Rzeszowie

sprawy z wniosku **J. K.**

przy udziale zainteresowanej (...)w K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K.

o wysokość podstawy wymiaru składek

na skutek odwołania J. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K.

z dnia 14.10.2020 r. znak: (...)

I. zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. z dnia 14.10.2020 r., znak: (...) w ten sposób, że stwierdza że nie istnieje obowiązek naliczenia i przekazania składek na ubezpieczenia: emerytalne, rentowe i wypadkowe z tytułu wypłaty w 2018r. ubezpieczonej J. K., jako funkcjonariuszowi (...), u płatnika składek –(...) w K. – nagrody rocznej należnej za 2017r., gdzie podstawę wymiaru składek ustalono na kwotę 5.084,11 zł,

II. w pozostałym zakresie odwołanie oddala,

III. nie obciąża wnioskodawczyni J. K. kosztami procesu organu rentowego w zakresie oddalonej części odwołania.

Sygn. akt IV U 1338/20

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 4 lutego 2021 r.

Decyzją z dnia 14 października 2020 r. znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K., powołując przepisy ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (art. 18 ust. 1 w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 2017 r.) stwierdził, że podstawa wymiaru składki na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i wypadkowe wnioskodawczyni J. K. za luty 2018 r. z tytułu wypłaty nagrody rocznej należnej za 2017 r. – w związku z pełnieniem służby jako funkcjonariusz (...)– wynosi 5.084,11 zł.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy, odwołując się do art. 18 ust. 1 i art. 20 ust. 1 ustawy systemowej, jak również § 2 ust. 6 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 września 2017 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu postępowania w sprawach rozliczania składek, do których poboru zobowiązany jest ZUS (Dz.U. z 2017 r., poz. 1831), wskazała, że wnioskodawczyni otrzymała wypłatę nagrody rocznej za 2017 r. w maju 2018 r. W związku z tym, zwróciła się o dokonanie zwrotu nienależnie pobranych kwot składek na ubezpieczenie społeczne. W związku ze zmianą przepisów, będąc do końca 2017 r. funkcjonariuszem, od stycznia 2018 r. została zgłoszona do ubezpieczenia zdrowotnego i nie zgadzała się z „oskładkowaniem” ubezpieczeniami społecznymi nagrody rocznej należnej za 2017 w., a wypłaconej w 2018 r. w związku z pełnieniem służby jako funkcjonariusz. Zdaniem organu, w sytuacji, gdy po wygaśnięciu obowiązku podlegania ubezpieczeniom społecznym, pracodawca wypłaci ubezpieczonemu przychód należny za okres podlegania tym ubezpieczeniom, ma obowiązek przekazać do ZUS dokument rozliczeniowy i opłacić składki. Wypłata tej należności stanowi przychód ze stosunku pracy (służby) należny za okres podlegania obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym i podlega oskładkowaniu w miesiącu uzyskania tego przychodu, bez względu na to, że ubezpieczony w dniu wypłaty nie podlega już ubezpieczeniom społecznym. Zatem przychody należne za okres do grudnia 2017 r. stanowią podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne: emerytalne, rentowe i wypadkowe, nawet jeśli zostały wypłacone później, to jest w okresie, w którym nie istniał obowiązek podlegania ubezpieczeniom społecznym. Ubezpieczona podlegała ubezpieczeniom społecznym jako funkcjonariusz (...) do 31 grudnia 2017 r., natomiast od 1 stycznia 2018 r. została zgłoszona wyłącznie do ubezpieczenia zdrowotnego. Płatnik składek przekazał do Zakładu dokument rozliczeniowy za luty 2018 r., w którym zadeklarował podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne w wysokości 5.084,11 zł. Przychód w postaci nagrody rocznej dotyczył 2017 r., a zatem okresu, w którym skarżąca podlegała ubezpieczeniom społecznym.

Odwołanie do powyższej decyzji złożyła J. K.. Powołała się na art. 11 ust. 1 i art. 12 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, tj. że obowiązek podatkowy powstaje w chwili otrzymania środków i w związku z włączeniem (...) do systemu emerytalnego służb mundurowych (od 1 stycznia 2018 r.) przestał istnieć powszechny obowiązek ubezpieczenia (art. 6 pkt 18a ustawy systemowej).

Odwołująca wniosła o zmianę zaskarżonej decyzji w całości i orzeczenie, że nie istniał obowiązek naliczania i przekazania składek na ubezpieczenie społeczne z tytułu wypłaty nagrody rocznej za 2017 r. w związku z jej wypłatą w 2018 r. Wskazała, że przychód powstał w 2018 r. Z dniem 1 stycznia 2018 r. funkcjonariusze (...) zostali włączeni do systemu zaopatrzeniowego właściwego dla służby mundurowych i podległych MSWiA i przestali podlegać obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu. Skarżąca odnosiła się również do uchwały 7 SN z 10 września 2009 r. (III PZP 5/09). Z uwagi na to, że w 2018 r. nie podlegała ubezpieczeniom społecznym, nie istniała żadna podstawa do potrąceń na rzecz ZUS-u. Jednocześnie ustawodawca nie stworzył przepisów intertemporalnych, w związku z tym, należało zastosować nowe przepisy (wyrok SA w szczecinie z 27 czerwca 2019 r., III AUa 84/19).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując dotychczasowe stanowisko. Organ rentowy domagał się również zasądzenia kosztów zastępstwa procesowego.

Zainteresowana (...) w K. powołała się na stanowisko Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 24 stycznia 2018 r., jak również dalsze pisma organu, z których wynikała konieczność naliczenia i odprowadzenia składek na ubezpieczenie społeczne.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawczyni J. K. do końca 2017 r. była funkcjonariuszem (...) i podlegała z tego tytułu ubezpieczeniom społecznym, a od stycznia 2018 r. została zgłoszona wyłącznie do ubezpieczenia zdrowotnego. Z dniem 1 stycznia 2018 r. funkcjonariusze (...) zostali włączeni do systemu zaopatrzeniowego właściwego dla służby mundurowych i podległych MSWiA i przestali podlegać obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu.

W lutym 2018 r. wnioskodawczyni otrzymała wypłatę nagrody rocznej za 2017 r. w związku z pełnieniem służby jako funkcjonariusz.

(...) w K., po wygaśnięciu obowiązku podlegania ubezpieczeniom społecznym, przekazała do ZUS dokument rozliczeniowy. Wypłata ww. należności została zakwalifikowana jako przychód ze stosunku pracy (służby) należny za okres podlegania obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym i podlegający oskładkowaniu w miesiącu uzyskania tego przychodu. Płatnik składek przekazał do Zakładu dokument rozliczeniowy za luty 2018 r., w którym zadeklarował podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne w wysokości 5.084,11 zł.

(dowód: akta organu rentowego)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o niekwestionowaną i tym samym wiarygodną dokumentację złożoną w aktach organu rentowego.

Aspekt wiarygodności posiadają ujawnione w toku postępowania dowody z dokumentów. Ich treść i autentyczność nie budzi wątpliwości, stanowiąc odzwierciedlenie stanu rzeczywistego.

Sąd zważył, co następuje:

Przedmiot sporu w sprawie niniejszej dotyczył wypłaty nagrody rocznej za 2017 r. funkcjonariuszowi (...), który z dniem 1 stycznia 2018 r. został włączony do systemu zaopatrzeniowego właściwego dla służby mundurowych i podległych MSWiA i przestał podlegać obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu.

Jak wynika z treści przepisu art. 6 ust. 1 pkt 18a i art. 12 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2020 r., poz. 266) obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu podlegali, do dnia 31 grudnia 2017 r., funkcjonariusze (...). Przepis ten został uchylony na podstawie ustawy z 11 maja 2017 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2017 r., poz. 1321).

Od dnia 1 stycznia 2018 r. wnioskodawczyni została włączona do systemu emerytalnego służb mundurowych i zgłoszona jest wyłącznie do obowiązkowego ubezpieczenia zdrowotnego. Ustawa rozszerzyła zakres podmiotowy ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy służb mundurowych, bowiem objęła funkcjonariuszy (...), którzy dotychczas byli objęci powszechnym systemem emerytalnym. W lutym 2018 r. ubezpieczonej wypłacono nagrodę roczną za 2017 r.

Jak już wskazano, na podstawie art. 7 ww. ustawy z 11 maja 2017 r., w art. 6 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych uchylony został pkt 18a, który stanowił, że obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają z zastrzeżeniem art. 8 i 9, osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są funkcjonariuszami. Oznacza to, że funkcjonariusze - na podstawie art. 6 ust. 1 pkt 18a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych i na mocy art. 12 ust. 1 tej ustawy - do 31 grudnia 2017 r. podlegali obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym oraz wypadkowemu, a od 1 stycznia 2018 r. nie podlegają tym ubezpieczeniom, lecz wyłącznie ubezpieczeniu zdrowotnemu. Ponadto ustawa z 11 maja 2017 r. zmieniła art. 18 ust. 1 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, który od 1 stycznia 2018 r. stanowi, że podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe ubezpieczonych wymienionych w art. 6 ust. 1-3 stanowi przychód, o którym mowa w art. 4 pkt 9 i 10, z zastrzeżeniem ust. 1a i 2, ust. 4 pkt 5 i ust. 12. Skarżąca od 1 stycznia 2018 r. nie jest już objęta powszechnym obowiązkiem ubezpieczenia, który wynika z ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, co skutkuje brakiem podstaw do naliczenia składek na jej ubezpieczenia społeczne.

Nagroda roczna przysługuje funkcjonariuszowi za służbę pełnioną w danym roku kalendarzowym w wysokości 1/12 uposażenia, uposażenia chorobowego i uposażenia za przedłużony czas służby otrzymanego na podstawie art. 242

ust. 1 ustawy z 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz.U. z 2016 r., poz. 1947). Natomiast w myśl art. 242 ust. 13 powyższej ustawy, nagrodę roczną wypłaca się do 31-go dnia marca roku następującego po roku, za który przysługuje nagroda. Świadczenie to w rzeczywistości stanowi nagrodę za służbę pełnioną w danym roku kalendarzowym. Jest to zatem świadczenie należne (po spełnieniu określonych warunków) w następnym roku po nabyciu do niego prawa i jedynie nazwa oraz parametry wyliczenia wysokości dotyczą roku poprzedniego. Skoro zatem wnioskodawczyni wypłacono nagrodę roczną w 2018 r., kiedy nie podlegała już powszechnym ubezpieczeniom społecznym, to brak podstaw do odprowadzania do ZUS-u składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz wypadkowe od przychodu uzyskanego w tym roku.

Istotna pozostaje również regulacja art. 11 ust. 1 ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U. z 2018 r., poz. 200), wskazująca, że przychodami, z zastrzeżeniem art. 14-15, art. 17 ust. 1 pkt 6, 9 i 10 w zakresie realizacji praw wynikających z pochodnych instrumentów finansowych, art. 19, art. 25b i art. 30f, są otrzymane lub postawione do dyspozycji podatnika w roku kalendarzowym pieniądze i wartości pieniężne oraz wartość otrzymanych świadczeń w naturze i innych nieodpłatnych świadczeń. Natomiast w myśl art. 12 ust. 1 ww. ustawy, za przychody ze stosunku służbowego, stosunku pracy, pracy nakładczej oraz spółdzielczego stosunku pracy uważa się wszelkiego rodzaju wypłaty pieniężne oraz wartość pieniężną świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalenty, bez względu na źródło finansowania tych wypłat i świadczeń, a w szczególności: wynagrodzenia zasadnicze, wynagrodzenia za godziny nadliczbowe, różnego rodzaju dodatki, nagrody, ekwiwalenty za niewykorzystany urlop i wszelkie inne kwoty niezależnie od tego, czy ich wysokość została z góry ustalona, a ponadto świadczenia pieniężne ponoszone za pracownika, jak również wartość innych nieodpłatnych świadczeń lub świadczeń częściowo odpłatnych. Ustawa o podatku dochodowym od osób fizycznych stanowi, że chwilą powstania przychodu, co do zasady, nie jest czasokres powstania należności pieniężnej, lecz faktycznego otrzymania przez podatnika albo postawienia do jego dyspozycji pieniędzy lub innych wartości. Opodatkowaniu nie podlegają przychody, które choć należne, a nawet roszczeniowe, nie zostały jeszcze rzeczywiście otrzymane przez płatnika. Wnioskodawczyni otrzymała nagrodę roczną w lutym 2018 r. i świadczenie to - zgodnie z ustawą o podatku dochodowym od osób fizycznych - jest jej przychodem. W uchwale 7 SN z 10 września 2009 r. (I UZP 5/09), stwierdzono, że niewypłacone pracownikowi wynagrodzenie za pracę (również sensu largo), nie stanowi podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne. Obowiązek opłacania składek powstaje więc z chwilą wypłaty lub pozostawienia do dyspozycji ubezpieczonego wynagrodzenia.

Należy podkreślić, że spór w sprawie sprowadzał się do kwestii intertemporalnych, a ww. ustawa z 11 maja 2017 r., zmieniająca art. 6 ust. 1 pkt 18a ustawy systemowej, zupełnie pomija kwestię, która stała się przedmiotem sporu w sprawie. Mianowicie należało rozstrzygnąć, które przepisy powinny znaleźć zastosowanie do sytuacji ubezpieczonej: ustawa z 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin - w brzmieniu obowiązującym do 31 grudnia 2017 r., czy też w brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 2018 r., nadanym jej ustawą z 11 maja 2017 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin oraz niektórych innych ustaw. Bezsprzecznie przepisy intertemporalne nie regulują kwestii rozliczania należności składkowych od nagrody rocznej wypracowanej w roku poprzedzającym reformę systemową, a wypłaconej w kolejnym roku, po wprowadzeniu reformy. Generuje to dalsze implikacje, jak również kierunek oceny zaskarżonej decyzji.

Zdaniem Sądu, w sytuacji, w której ustawodawca, dokonując zmiany obowiązujących dotychczas przepisów, nie zawiera w nich żadnych regulacji odnośnie stosowania prawa w zakresie rozliczeń należności dotychczas przysługujących funkcjonariuszom, to zgodnie z zasadą bezpośredniego działania prawa, należy zastosować nową regulację prawną. Milczenie ustawodawcy co do kwestii przejściowych, wprost nakazuje kierowanie się ogólnymi zasadami prawa, w tym regułą *lex posteriori derogat legi priori*. W konsekwencji, przy braku przepisów intertemporalnych, od chwili wejścia w życie nowego prawa, podlega ono stosowaniu do wszelkich stosunków

prawnych i zdarzeń prawnych, zarówno tych, które dopiero powstaną, jak i tych, które powstały przed wejściem w życie nowych przepisów, ale trwają w czasie dokonywania zmiany prawa (por. S. Wronkowska, M. Zieliński, Komentarz do zasad techniki prawodawczej, Wydawnictwo Sejmowe str. 84). W tym zakresie argumentacja skarżącej zasługiwała zatem na uwzględnienie. Skoro nagroda roczna została faktycznie wypłacona ubezpieczonej w lutym 2018 r., to organ orzekając o zobowiązaniu ubezpieczonej nie mógł przyjąć, że istniał obowiązek przekazania składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe oraz wypadkowe z tytułu wypłaty w lutym 2018 r., i to tylko dlatego, że tytuł prawny należności nawiązywał do roku poprzedniego. W dacie zdarzenia prawnego, jakim była wypłata nagrody, bez wątpliwości nie istniały przesłanki do obciążenia wnioskodawczyni należnością o charakterze publicznym, albowiem nie obowiązywał już pkt 18a art. 6 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych. To oznacza, że funkcjonariusze (...), jak wnioskodawczyni, od 1 stycznia 2018 r. przestali podlegać obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym oraz wypadkowemu, zatem nie obciążają ich z tego tytułu żadne zobowiązania o charakterze publicznym. Nie występuje wyraźna podstawa prawna, w rozumieniu art. 84 Konstytucji RP z 2 kwietnia 1997 r., która nakazywałaby obciążenie ubezpieczonej składkami należnymi organowi rentowemu. Obowiązki publicznoprawne obciążające obywateli muszą wprost i jednoznacznie wynikać z przepisu prawa zapisanego ustawie i bez żadnych wątpliwości nie mogą być przez organ dowolnie wyinterpretowane.

Mając powyższe na względzie, Sąd Okręgowy, opierając się na treści art. 477⁽¹⁴⁾ § 2 KPC, zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że stwierdził, że nie istnieje obowiązek naliczenia i przekazania składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i wypadkowe z tytułu wypłaty ubezpieczonej, jako funkcjonariuszowi (...) u płatnika składek – (...) w K., od nagrody rocznej należnej za 2017 r., a wypłaconej w 2018 r. (pkt I wyroku) Sąd Okręgowy ocenił, że decyzja organu rentowego, zarówno w zakresie ustalenia obowiązku przekazania składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i wypadkowe, jak i ustalenia podstawy wymiaru składek na te ubezpieczenia, nie odpowiadała prawu. Nie znajduje żadnego uzasadnienia pogląd organu, że skoro nagroda roczna dotyczyła okresu służby ubezpieczonego w 2017 r., to obowiązek odprowadzenia składek na ubezpieczenia społeczne od tego świadczenia powstał także w tym roku.

Z treści art. 85 ust. 1 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2020 r., poz. 266) wynika, że jeżeli Zakład - w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych lub świadczeń zleconych do wypłaty na mocy odrębnych przepisów albo umów międzynarodowych - nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie określonych przepisami prawa cywilnego. Nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności. Zatem jedyną przesłanką przyznania odsetek, zgodnie z przepisami dotyczącymi ubezpieczeń społecznych, jest uchybienie przez organ rentowy terminowi do ustalenia prawa do świadczenia pieniężnego lub wypłaty świadczenia z tych ubezpieczeń. Przy czym zawarty w tym przepisie zwrot "nie ustalił prawa do świadczenia" oznacza zarówno niewydanie w ustawowo określonym czasie decyzji przyznającej prawo, jak i wydanie błędnej decyzji odmawiającej prawa do świadczenia, mimo spełnienia warunków do jego uzyskania. Odsetki nie przysługują osobie ubiegającej się o świadczenia, jeżeli opóźnienie w ustaleniu lub wypłacie świadczenia jest następstwem okoliczności, za które ZUS nie ponosi odpowiedzialności. Użyte w art. 85 ust. 1 zdaniu drugim określenie „okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności" oznacza, że ZUS nie jest obowiązany do wypłaty odsetek nie tylko wtedy, gdy nie ponosi winy w opóźnieniu, lecz także wtedy, gdy opóźnienie w ustaleniu i wypłacie prawa do świadczenia pieniężnego z ubezpieczenia społecznego jest skutkiem innych przyczyn niezależnych od ZUS (wyrok SN z dnia 18 lutego 2009 r., II UK 191/08). Oznacza to, że obowiązek wypłacenia odsetek istnieje tylko wówczas, gdy ZUS nie dotrzymał terminu ustalenia prawa do świadczenia lub jego wypłaty na skutek okoliczności, za które ponosi odpowiedzialność.

W tym świetle, wskazać należy, że żądanie J. K. przyznania odsetek od pobranych kwot składek na ubezpieczenie społeczne w przedmiotowej sprawie nie mieści się w dyspozycji art. 85 ww. ustawy, zwłaszcza, że to płatnik – (...) w K. złożyła imienny raport rozliczeniowy ZUS RCA za luty 2018 r. z kodem (...) z rozliczonymi składkami na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne. Powstaje zatem wątpliwość co do podmiotu faktycznie odpowiedzialnego za zaistniały stan rzeczy. Oznacza to, że żądanie odsetek w formule zgłoszonej w odwołaniu jest nieuprawnione, a ich dochodzenie może

nastąpić jedynie na tzw. zasadach ogólnych, tj. przy konieczności rozważenia, czy powinny być one dochodzonego – na odrębnej drodze sądowej – od płatnika (w sprawie nie stanowiącej sprawy z zakresu ubezpieczeń społecznych) czy też od organu rentowego, jednakże w innym trybie. W tym zakresie, Sąd oddalił odwołanie, na podstawie art. 477⁽¹⁴⁾ § 1 KPC (pkt II wyroku).

Jednocześnie, działając na podstawie art. 102 KPC, Sąd nie obciążył wnioskodawczyni kosztami zastępstwa procesowego należnymi organowi rentowemu, w związku z oddaloną (w zakresie odsetek) częścią odwołania. Zgodnie z powołanym przepisem, w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Do kręgu wypadków szczególnie uzasadnionych zalicza się okoliczności związane z przebiegiem procesu, jak również te występujące poza jego obszarem. Do pierwszych zaliczane są sytuacje wynikające z charakteru roszczenia poddanego rozstrzygnięciu, jego znaczenia dla strony i jej subiektywne przekonanie o zasadności żądania. Okoliczności zewnętrzne to te dotyczące sytuacji majątkowej i życiowej strony. Sąd miał na uwadze, że sięgnięcie po normę art. 102 KPC, stanowiącą odstępstwo od ogólnej reguły odpowiedzialności za wynik sprawy, jako określającej, którą spośród stron sporu obowiązek taki obciąża, musi mieć rzeczywiste, szczególne usprawiedliwienie nie tylko w sytuacji osobistej i majątkowej strony, która miałaby z dobrodziejstwa jej zastosowania skorzystać, ale także w charakterze samej rozstrzyganej sprawy, która jest podstawą dla rozliczania kosztów pomiędzy jej stronami (por. wyrok SA w Krakowie z 16 lipca 2020 r., I ACa 292/19). Sąd uwzględnił również, że w znaczącej części odwołanie okazało się uzasadnione i podlegało uwzględnieniu.